

Kampen om areal

Danmark er 40 procent for lille...

Vi har behov for at prioritere Danmarks areal for fremtiden. Landområderne er allerede intensivt udnyttet, og der er mange bud på en yderligere anvendelse. De samlede politiske planer for Danmarks areal dækker 40 procent mere landareal, end der er til rådighed.

Af | Finn Arler, Aalborg Universitet og Jørgen Madsen, Teknologirådet

Byerne vokser ud i landskabet, der skal være flere veje og jernbaner samtidig med, at landbrug og natur skal have plads. Der er besluttet mere skov og vild natur, imens det stigende hav gnaver det danske areal mindre. I et tæt befolket land som det danske er der lagt op til konflikter mellem mange modsætningsfyldte interesser.

Projekt om arealer

Teknologirådet og Aalborg Universitet har sat et 2½-års projekt om Danmarks fremtidige arealanvendelse i gang.

Projektet undersøger nye løsninger, peger på barrierer og lægger spor for de politiske beslutninger om arealplanlægningen for fremtiden. Arealprojektet har fokus på bæredygtighed, biodiversitet, sameksistens mellem natur og landbrug samt nye energiformer, og det er et mål, at arealerne skal opfylde flere behov end hidtil.

Projektet inddrager forskellige grupper i det danske samfund, som allerede har interesser i anvendelse af landets areal. Ekspertter, interessenter og politikere fra kommuner, regioner

og Folketing og ikke mindst borgere bliver involveret undervejs i forskellige dialogmøder som borgertopmøde og i folketingshøringer.

Et vigtigt element er den rapport, som en gruppe forskere fra Aalborg Universitet udarbejder. I første del gennemgås de væsentligste aktiviteter og ønsker, der kæmper om eller skal forsøge at sameksistere på de danske arealer. Anden del gennemgår de vigtigste regulerings- og planlægningsinstrumenter til prioritering af de danske arealer. Den afsluttende del optegner fire forskellige udviklingsveje for arealanvendelsen i Danmark.

Mange ønsker og planer

Den traditionelt største anvendelse af arealet er landbrugets fødevarerproduktion, som optager næsten to tredjedele af landet. Et betydeligt areal uden for landets grænser anvendes til at producere foderstoffer til den animalske produktion i Danmark for at efterkomme en voksende verdensbefolknings stigende efterspørgsel. Selv med effektiviseringer, og på trods af problematisk økonomi, vil en begrænsning af animalsk produktion i erhvervet blive vanskelig.

Skovpolitikken sigter mod at øge skovarealet fra de nuværende 15 procent til 20-25 procent. Energipolitikken vil udfase fossile brændsler, og det kan

• **"Den traditionelt største anvendelse af arealet er landbrugets fødevarerproduktion, som optager næsten to tredjedele af landet."**

medføre, at op til 15 procent af landarealet vil blive anvendt til dyrkede energiafgrøder. Samtidig er der krav om væsentlig større arealer til biodiversitet og vild natur, måske en fordobling af de nuværende knap 10 procent. Klimaforandringerne vil også have arealmæssige konsekvenser. Endelig sker der i disse år en udvidelse af både byområder og transportanlæg samt af de såkaldte fritidslandskaber, der både omfatter sommerhusområder og diverse aktivitetspladser.

Planlægning

En hastig beregning viser, at landet er 40 procent for lille til, at alle får, hvad de vil have. Der vil opstå konflikter både på nationalt og lokalt niveau. Håndtering af konflikterne kræver kombinationsmuligheder og streng prioritering. Begge dele fordrer både demokratisk dialog, politisk beslutning og fleksibel planlægning. Rapporten giver nogle bud på retninger for en mulig fremtidig arealanvendelse og fremlægger nogle af de planlægnings- og reguleringsinstrumenter, der kan benyttes. ○

